

Posudek na diplomovou práci přeloženou k obhajobě na katedře psychologie FF UK v září 2012.

Téma diplomové práce: Psychologické aspekty vztahu otce a dcery.

*Diplomandka: **Lenka Matoušková***

Vedoucí diplomové práce: Prof. PhDr. lenka Šulová, CSc.

Oponent: PhDr. Jaroslav Šturma

Diplomandka předkládá k posouzení velmi obsáhlý text (240 stran včetně seznamu literatury+4 přílohy), který je zaměřen na dlouhodobě zajímavé téma vztahu otce a dcery. Toto téma se navíc nově dostává do popředí zájmu odborníků, vzhledem k rozvolněným rodinným vztahům a k vysokému počtu neúplných rodin v české společnosti. Významem a specifickostí otcovské postavy pro psychický vývoj dítěte obecně se v posledních letech zabývá stále více zahraničních odborných prací. Zaměření posuzované diplomové práce lze tedy hodnotit velmi kladně.

Autorka předkládá po obsahové i formální stránce kvalitní text, ve kterém se snaží nelehké téma vhodně uchopit. Z celého textu je patrný dlouhodobý zájem diplomandky o dané téma a rozsáhlá odborná rešerše, která jeho sepsání předcházela. V prvních kapitolách autorka popisuje současnou rodinu, její funkce, její aktuální dynamiku a proměny. Dále věnuje pozornost specifikům otcovské role, otcovství v historickém kontextu, významu otce v raném dětství i vlivu otce na psychický vývoj dítěte obecně.

Za těžiště teoretické části diplomové práce lze považovat kapitoly 4 a 5, ve kterých se autorka věnuje problematice negativních dopadů absence otce na psychický vývoj dívek a dále problematice negativních dopadů absence otce na intimní vztahy dospělé ženy. Volba konkrétních psychologických kategorií, kterým se diplomandka v těchto kapitolách věnuje i členění obou kapitol svědčí o velmi dobré odborné orientovanosti autorky v této oblasti. Snad lze jen namítnout, že není více zmíněna možnost, že oddělení dívky od zcela nefunkčního biologického otce může mít i naprosto pozitivní dopady.

V šesté kapitole je obecněji pojednáno o protektivních a patogenních faktorech ve vývoji jedince a toto téma tvoří jakýsi volnější přechod ke konceptuálnímu rámci kvalitativního výzkumného projektu. Cílem kvalitativního výzkumného projektu byla snaha zmapovat protektivní a patogenní faktory v psychickém vývoji žen, které vyrůstaly bez biologického otce. Diplomandka pracovala s deseti ženami ve věku 20-30 let a užila kromě hloubkového rozhovoru 3 projektivní metody (Ostrov rodiny, Čára života, Život jako kniha), jejichž osvojení vyžadovalo značnou přípravu jak v oblasti projektivních technik tak v oblasti narativních psychoterapeutických přístupů.

Předložené případové studie deseti žen a jejich zpracování svědčí o značné časové dotaci, která jejich zpracování byla věnována, o pečlivosti diplomandky i o její schopnosti pracovat v budoucnosti individuálně s klientem. Autorka analyzuje data získaná projektivními technikami nejen ve vztahu k jednotlivým případům, ale snaží se též analyzovat data celého výzkumného vzorku a mapovat protektivní a rizikové faktory v psychickém vývoji dívek a žen. Text je zakončen zajímavou a kvalitní diskusí, svědčící o schopnosti diplomandky stanovovat si výzkumné otázky, vycházející ze společenské praxe, řešit je a docházet k využitelným závěrům pro další výzkumné snažení, či pro využití v poradenské či terapeutické praxi.

V závěru bych zdůraznila, že tato diplomová práce zcela naplnila významný výchovný a vzdělávací přínos, který by měla DP pro diplomanda mít. Autorka byla při jejím řešení nucena osvojit si velmi dobře práci se třemi projektivními technikami a modifikovat je pro účely své DP, což není jistě jednoduché, byla nucena naučit se pracovat s klientem a vést s ním hloubkové rozhovory na dosti intimní témata, byla nucena získaná data řádně zaznamenat, vyhodnotit, zpracovat a vyvodit z nich využitelné závěry. Lze shrnout, že při zpracování DP byla nucena značně odborně vydržet a získat nejen odbornou psychologickou kvalifikaci, ale také reálné dovednosti.

Celkově lze shrnout, že předložená diplomová práce naplňuje všechny požadavky kladené na diplomové práce a ***lze ji proto doporučit k obhajobě s velmi pozitivním hodnocením.*** Osobně ***navrhuji hodnotit stupněm výborně.***